

Odpowiedź rządu PRL na notę sekretarza generalnego ONZ w sprawie deklaracji o wychowaniu społeczeństw w duchu pokoju

(skrót)

Zgodnie z odpowiednią decyzją Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, zbliżająca się 39 sesja Zgromadzenia dokona kolejnej oceny stanu realizacji deklaracji ONZ o wychowaniu społeczeństw w duchu pokoju, uchwalonej z inicjatywy Polski w 1978 roku. W wykonaniu postanowień dotyczących okresowych przeglądów stanu realizacji deklaracji przez państwa — członków ONZ, stałe przedstawicielstwo PRL w Nowym Jorku przekazało sekretarzowi generalnemu ONZ odpowiedź rządu PRL na jego notę w sprawie wcielania w życie zasad deklaracji przez Polskę.

Dokument rządu PRL wskazuje na wstępie, że okres 6 lat, który upłynął od uchwalenia deklaracji, charakteryzował się nieustępnym pogorszeniem sytuacji międzynarodowej. Napęciom, konfrontacji oraz konfliktem zbrojnym w różnych regionach świata towarzyszył nasilo

ny wyścig zbrojeń, atmosfera nieufności, podejrzliwości oraz wzrost psychozy wojennej, podsyconej przez ośrodki imperialistyczne. Zagrożone zostało niezbywalne, potwierdzone uchwałami Organizacji Narodów Zjed

(dokończenie na str. 2)

Czas nagli — deszcze przeszkadzają

Małe żniwa jeszcze na próbnym starcie

(Inf. wł.) Małe żniwa, a więc zbiór jęczmienia ozimego i rzepaku, powoli wkraczają również na pola środkowopomorskiego regionu. Informowaliśmy o sprzecie pierwszego zboża w kilku gospodarstwach chłopskich w gminie Kalisz Pomorski. Wczoraj otrzymaliśmy kolejne meldunki z niewielkiego jeszcze frontu prac żniwnych.

Zbierają jęczmień rolnicy w gminach: Świeżyno, Wierzchowo i Złocieniec — województwo koszalińskie. Żyto nieco ponad 20 ha tego zboża. W przedsiębiorstwach rolnych tempo tego etapu żniw jest znacznie wyższe. Gospodarstwa państwowe zebrali plon jęczmienia z ponad 300 ha, a przede wszystkim w przedsiębiorstwach w Drawsku, Drzonowie, Górawinie, Kaliszu Pomorskim, Złocieniu i Zabinie. Sprzet rzepaku rozpoczęły tylko załogi PGR w Drawsku i Zabinie. Skoszono około 120 ha i wyłącznie na pokosy, a więc postanowiono

zastosować taw. zbiór dwufazowy.

W województwie słupskim przystąpiono do cięcia jęczmienia w przedsiębiorstwach rolnych w Człuchowie, Debrzynie i Wrzawie. Pełny start do młyna żniw, według oceny kierownictwa wojewódzkiej administracji rolnej, spodziewany jest w pierwszej dekadzie sierpnia. Niestety, w całym regionie Pomorza Środkowego znów wystąpiły przelotne opady deszczu, co uniemożliwia zwiększenie tempa prac żniwnych. (S)

Brytyjskie plany interwencji w rejonie Zatoki Perskiej

Londyn (PAP). Konserwatywny rząd Wielkiej Brytanii opracowuje awanturę plany interwencji wojskowej w rejonie Zatoki Perskiej. Dziennik „Guardian” informuje, że zamierza ingerencji zbrojnej są „ściśle koordynowane ze Stanami Zjednoczonymi” i zakładają wysłanie do tego rejonu znacznej liczby kontyngentu wojskowego niż ten, którym obecnie dysponuje tam W. Brytania. Ga zeta podaje, że rząd Margaret

Thatcher zamierza skierować do Zatoki Perskiej niszczyciele i fregaty, eskadry myśliwców „Phantom”, morskie samoloty wywiadowcze „Nimrod”. Do sił interwencyjnych W. Brytanii włączono będą również myśliwce bombardujące. Jest zupełnie oczywiste, podkreśla „Guardian”, że zarówno dla rejonu Zatoki Perskiej, jak i dla innych eksplozywnych regionów, tego rodzaju plany brytyjskie (dokończenie na str. 2)

Gdy damskie figi ważą... 10 kg

Potężne kolejki ustawiły się wokół 4 samochodów Okręgowego Przedsiębiorstwa Surowców Włókninowych w Krakowie, prowadzących akcję skupu makulatury i oferujących w zamian importowane z Włoch towary. Podnosząc atrakcyjność transakcji nowością był fakt, iż towary można było otrzymać natychmiast, bez konieczności biegania z talonami po sklepach przedsiębiorstwa. Najbardziej poszukiwane figi damskie moż

na było nabyć po oddaniu... 10 kg makulatury. Podobnie „wyceniono” wartość męskich inekspymabli oraz rajstop i skarpet. Jedna szklanka „wasyła” tylko 3 kg. Rolka papieru toaletowego — 2 kg. O ogromnym powodzeniu handlu wymiennie świadczy skupienie w jednym tylko dniu 58 ton makulatury i wydanie przez krakowian na atrakcyjne towary (głównie bieliznę) przeszło miliona złotych. (PAP)

Rozmowy GŁOSU

Zadzwoń telefon: — Mówi Alina Andrysiak, w sprawie Fototeleki Czerdziestolecia. Ja jestem na zdjęciu wśród kobiet, które odgruzowywały centrum Słupska...

Spotykamy się kilka dni później. Pani Alina wyciąga z szuflady jeszcze dwa zdjęcia. Jedno podobne do tego, które publikowaliśmy niedawno na naszych łamach. — Ja tu stoję. Niewiele wiem o losach pozostałych koleżanek. A ta pani już nie żyje. Sporo czasu minęło, to było przecież ponad 30 lat temu.

— Jaki był Słupsk z tamtych lat? — Przecież tam tu z matką w październiku 1945 roku. Byłam wtedy nastolatka. Z wagonu kolejowego przesiadaliśmy się z tobołkami do tramwaju, który kursował wtedy od dworca do końca ulicy Kilińskiego. Linia tramwajowa była zresztą uruchomiona wcześniej, zaraz po wyzwoleniu miasta. Zadbali o to byli więźniowie jednej z filii obozu koncen-

tracyjnego Stutthof. Mówił mi o tym wujek, który był w tym obozie. On ściągnął nas do Słupska. — Śródmieście było jednym ruinami. Na dzisiejszym placu Armii Czerwonej było targowisko. Kwitł handel wymienny. Często chodziłam tam z mamą, która prowadziła taką garkuchnię. Innej pracy nie było, a że trzeba było z czegoś żyć, to mama postarała się o zezwolenie władz na tę gastronomiczną działalność. Klienci jej nie brakowało. Wśród stołowników najwięcej było zdemobilizowanych żołnierzy, trafiali się także zwykli szabrownicy. A zamieszkiwalymy w rejonie dzisiejszego Rolniczego Do-

(dokończenie na str. 2)

Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!

GŁOS POMORZA

DZIENNIK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Rok XXXII Nr 178 (9995)

KOSZALIN, SŁUPSK. Piątek, 27 VII 1984 r.

Cena 5 zł Wyd. 2

Ocena wyników pierwszego półrocza

Wojewódzka narada aktywu politycznego i społeczno-gospodarczego

Wczoraj w Koszalinie odbyła się wojewódzka narada aktywu politycznego i społeczno-gospodarczego poświęcona ocenie realizacji zadań gospodarczych oraz sytuacji społeczno-politycznej w województwie w I półroczu br. a także dyscypliny społecznej, ładu i porządku. W naradzie, której przewodniczył I sekretarz KW Eugeniusz Jakubaszek uczestniczyli posłowie na Sejm PRL, dyrektorzy i pierwsi sekretarze POP z większych przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych, reprezentacje związków zawodowych oraz aktywu społeczny i polityczny województwa. Uczestniczył także przewodniczący WRN Jan Kapica i RW PRON Józef Kiełb. Uczestnicy narady wystuchali trzech wystąpień: wojewody koszalińskiego płk. dypl. Zdzisława Mazurkiewicza, sekretarza KW Jana Kucia i szefa WUSW płk. Stefana Sokołowskiego.

Wojewoda płk dypl. Zdzisław Mazurkiewicz przedstawił wyniki gospodarcze pierwszego półrocza i na ich tle ocenił sytuację społeczno-gospodarczą województwa oraz możliwości zrealizowania zadań rocznych.

W pierwszym półroczu — oświadczył wojewoda — nastąpiła dalsza stabilizacja sytuacji gospodarczej w województwie. Użyte wyniki w wielu działach,

głównie w sferze produkcji materialnej, były wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku, ale w niektórych dziedzinach wystąpiły niekorzystne zjawiska. Dotyczy to przede wszystkim budownictwa mieszkaniowego, które przekazało do użytku mniej mieszkań niż w pierwszym półroczu 1983 r. oraz hodowli zwierząt gospodarskich. W przemyśle uspołecznionym wartość sprzedanych wyrobów i usług była wyższa o 4,9 proc. przy zmniejszeniu o 1,4 proc. stanie zatrudnienia. W rolnictwie, przy spadku pogłowia bydła o 3,9 proc. spis zwierząt wykazał wzrost pogłowia trzody chlewnej o 1 proc. i owiec o 9,5 proc. Wyższy był skup zbóż konsumpcyjnych, żywa ciast wołowej, mleka i jaj, natomiast niższy był skup żywca wieprzowego.

(dokończenie na str. 3)

Pierwsza kobieta w otwartej przestrzeni kosmicznej

Moskwa (PAP). Radziecka kosmonautka odniosła kolejny sukces — w środę o godz. 18.55 czasu moskiewskiego zgodnie z programem lotu zespołu orbitalnego „Salut-7” — „Sojuz T-11” — „Sojuz T-12” inżynier pokładowy statku kosmicznego „Sojuz T-12” Swietłana Sawickaja jako pierwsza kobieta w historii wyszła w otwartą przestrzeń kosmiczną. Towarzyszył jej dowódca statku Władimir Dzanbekow, dla którego obecna ekspedycja jest już czwartym lotem kosmicznym.

Poszukiwania floty Napoleona

Kair (PAP). Pomyślnie na razie przebiega ekspedycja egipsko-francuska, której uczestnicy zamierzają podnieść na powierzchnię spoczywającą na dnie morza okręty floty Napoleona, rozgromione przez admirała Nelsona w pobliżu Aleksandrii w sierpniu 1798 roku. Zwycięstwem nad tą flotą Nelson zapewnił w końcu XVIII wieku panowanie swego kraju na Morzu Śródziemnym. Specjaliści zdolali wydobyć na powierzchnię 15-tonowy ster okrętu flagowego floty francuskiej — „Orient”. Prócz tej jednostki na dnie zatoki powinny znajdować się jeszcze pozostałości czterech innych okrętów.

Lębork. W tym, jak również pozostałych miastach województwa słupskiego, mamy kilka takich swobodnych barometrów, które nie gorzej od tradycyjnych tego typu instrumentów pokazują, jaka jest pogoda i ciśnienie na... placówkach handlowo-usługowych. Gdy place parkingowe w centrach miast są zastawione, to wiadomo, że na placach jest pustawo. A taki widok, jak na placu Pokoju w Lęborku, należy do częstszych niż w ubiegłych latach o tej samej porze. No i co by dalej nie mówić, to i tak rozmowa zejdzie na temat psiej pogody. (wlr)

Fot. Ireneusz Wojtkiewicz

USA przekazały ZSRR swój projekt wspólnego oświadczenia

Waszyngton (PAP). Stany Zjednoczone przekazały drogą dyplomatyczną Związkowi Radzieckiemu swój projekt wspólnego oświadczenia przed planowanymi na wrzesień w Wiedniu rozmowami na temat zapobieżenia militarystyce kosmosu. Poinformował o tym rzecznik Departamentu Stanu USA John Hughes. Rzecznik odmówił podania jakichkolwiek informacji o treści amerykańskiego dokumentu. Agencja Reutera, powołując się na miarodajne źródła w Departamencie Stanu USA, poinformowała, że amerykański projekt

wspólnego oświadczenia nie pokrywa się z przekazanym Słomom Zjednoczonym w ubiegłym sobotę projektem radzieckim. Jak już informowaliśmy, ZSRR zaproponował USA ogłoszenie wspólnej deklaracji, potwierdzającej zdecydowanie obu mocarstw zaangażowania się w rokowania na temat demilitaryzacji przestrzeni kosmicznej, łączenie z całkowitą wzajemną rezygnacją z systemów antysatelitarnych, a także wyrażającej zgodę na ustanowienie z dniem rozpoczęcia rozmów wzajemnego moratorium na próby i rozmieszczanie broni kosmicznej. ZSRR motywuje konieczność ogłoszenia tego rodzaju wspólnego oświadczenia potrzebą całkowitej jasności co do przedmiotu ewentualnych rokowań.

Labourzyści za jednostronnym rozbrojeniem jądrowym

Londyn. (PAP). Krajowy Komitet Wykonawczy Partii Pracy opowiedział się jednomyślnie za bezwarunkowym, jednostronnym wycofaniem z Wysp Brytyjskich broni atomowej, będącej zarówno w wyposażeniu rodzimej armii jak i przechowywanej w amerykańskich bazach wojskowych.

Egzekutywa zobowiązała tym samym przyszły (ewentualny) rząd labourystowski, ale działacze prawicowego pozbicia się z arsenału brytyjskiego pocisków typu „Polaris”. Jest to najbardziej jednoznaczne stanowisko Partii Pracy w kwestii broni atomowej. Przed sesją rocznymi wyborami powszechnymi labourzyści też zobowiąza-

li się do przeprowadzenia jednostronnego rozbrojenia atomowego kraju, ale działacze prawicowi w Partii Pracy, jak eks-premier James Callaghan, zajęli całkowicie odmienne stanowisko, co wprowadziło w błąd opinię publiczną. Jeśli chodzi o rzeczywiste zamiary labourystów i ostatecznie kosztowało ich porażkę wyborczą.

NA ŚWIECIE

Nasilenie ingerencji USA w Ameryce Środkowej

Amerkański dziennik „Boston Globe” informuje, że Krajowa Rada Bezpieczeństwa USA przekazała polecenie Pentagonowi, CIA i Departamentowi Stanu opracowania szczegółowego planu, w ramach którego lotnictwo USA miałoby bombardować rejon opanowany przez partyzantów w Salwadorze. Gazeta przypomina, że lotniskowiec „John F. Kennedy” znajduje się obecnie w basenie Morza Karaibskiego i że Pentagon planuje wznowienie lotów samolotów amerykańskich stacjonujących w Hondurasie nad stanowiskami partyzantów w Salwadorze.

Sprawa Wysp Falklandzkich w ONZ

W związku z zerwaniem rozmów argentyńsko-brytyjskich w Bernie w ubiegłym tygodniu ambasador Argentyny w ONZ Carlos M. Muniz przekazał sekretarzowi generalnemu ONZ, Javierowi Perezowi de Cuellarowi list, w którym władze Argentyny mówią, że centralnym punktem rozmów argentyńsko-brytyjskich powinna być kwestia suwerenności Wysp Falklandzkich i stwierdza, że nieprzejednane stanowisko W. Brytanii w tej sprawie uniemożliwia wynegocjowanie rozwiązania.

Po eksplozji w rafinerii

Seria eksplozji w zakładach petrochemicznych koncernu „Union Oil” w stanie Illinois spowodowała co najmniej 14 ofiar śmiertelnych. Ok. 15 osobom trzeba było udzielić pomocy szpitalnej, a los dwóch zaginionych robotników nie jest znany.

Duże złoża ropy w Chinach

Jak poinformowała agencja AFP, w północno-zachodnich Chinach odkryto wielkie złoża ropy, zajmujące powierzchnię 10 kilometrów kwadratowych. Szacuje się, że zawiera ono ok. 324 mln metrów sześć. cennego mineralu, który można będzie eksploatować metodą odkrywkową. Według ocen specjalistów, jest to jedno z największych złóż ropy, jakie dotychczas odkryto na świecie.

W KRAJU

Krzyż Komandorski OOP dla Muzeum Lenina

Przed 37 laty, w listopadzie 1947 r. otwarto w Poroninie Muzeum Włodzimierza Lenina. Było to pierwsze muzeum leninowskie w Polsce. Muzeum w Poroninie wniosło istotny wkład w popularyzację wiedzy o Kraju Rad i jego twórcy, w zacieśnianie przyjaźni między Polską a ZSRR. Za te wartości Rada Państwa nadała Muzeum W. Lenina w Poroninie Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. 26 bm. w Poroninie odbyła się uroczystość wręczenia Muzeum Krzyża Komandorskiego OOP. Akta dekoracji dokonał członek Biura Politycznego KC PZPR — prof. Hieronim Kubiak.

65 urodziny Kazimierza Koźniewskiego

26 bm. obchodził 65 urodziny Kazimierz Koźniewski, aktywny uczestnik walk z faszyzmem hitlerowskim, poczynny pisarz, wybitny publicysta, zasłużony społecznik, redaktor naczelny tygodnika „Tu i Teraz”. Z okazji urodzin solenizanta życzenia przestali gen. armii Wojciech Jaruzelski oraz z-ca członka Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR Jan Głowczyk.

W REGIONIE

Pośpiesznym do Mielnia

Koszalin. Począwszy od środy, 1 sierpnia, z przystanku, znajdującego się koło dworca PKP, kursować będzie pośpieszny autobus do Mielnia. Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej uruchamia tę linię na miesiąc, tytułem próby. Autobusy będą kursować w dni powszednie, wolne soboty i niedziele w godz. 8.30—19 z częstotliwością co pół godziny. (kon)

Odpowiedź rządu PRL na notę sekretarza generalnego ONZ w sprawie deklaracji o wychowaniu społeczeństw w duchu pokoju

(dokończenie ze str. 1)

noczonych, prawo narodów i jedynostkę do życia w pokoju, depetane są podstawowe normy regulujące współżycie narodów, w tym niepodważalna zasada nieingerencji w wewnętrzne sprawy państw.

Istotną przyczyną znacznego zaostreżenia sytuacji międzynarodowej — obok gwałtownego wysiłku zbrojeń — jest — zdaniem Polski — wyraźna ideologizacja stosunków międzypaństwowych, próby narzucania przez niektóre państwa kapitalistyczne własnego systemu wartości innym państwom.

Eliminowanie obiektywnych przyczyn powodujących konflikty i zagrożenia we współczesnym świecie wymaga aktywnego działania nie tylko ze strony państw i rządów, lecz również mobilizacji szerokiej opinii publicznej, organizacji i ruchów społecznych religijnych i zawodowych. Innymi słowy — wymaga ono wychowania i przygotowania społeczeństw do życia w pokoju.

Bezpieczeństwo państw nie może opierać się wyłącznie na sile zbrojnej i przysposabianiu społeczeństw do działań wojennych.

Czas najwyższy, aby na całym świecie podjęto szeroko zakrojone, konkretne działania na rzecz budowy trwałej świadomości międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa w ludzkich umysłach. Realizując wartości własne, które w pokoju, można wyeliminować wojnę. Taką intencją kierowała się Polska, przedstawiając w 1978 roku projekt deklaracji o wychowaniu społeczeństw w duchu pokoju. Celem oświaty także działania polski w procesie wcielania postanowień tej deklaracji w życie.

Deklaracji — stwierdza dokument — nie można traktować w kategorii jednorazowego aktu, określającego stanowisko państw w sprawie przygotowania społeczeństw do życia w pokoju. Jest ona ważnym etapem w historycznym procesie ku trwałości wyeliminowania wojny z życia narodów. Wybitne umysły w różnych krajach w tym także w Polsce, od wieków występowały zarówno z projektami eliminacji wojen jako zjawiska społecznego, jak i z planami „wiecznego pokoju”.

Powstanie ONZ, pokojowa polityka państw socjalistycznych i innych państw miłujących krajów, a także wielki proces emancypacji narodów, stworzyły po raz pierwszy w dziejach materialną możliwość trwałego wyeliminowania wojny z życia narodów. Wielkie nadzieje w tym zakresie budziło podpisanie szereg doniosłych porozumień, na początku lat siedemdziesiątych, pomiędzy Związkiem Radzieckim a Stanami Zjednoczonymi, w oparciu o zasady pokojowego współistnienia, odręczenia, równoprawnej współpracy i równego bezpieczeństwa.

W wielu krajach nadzieje te wyzwały nową energię w walce o lepszy, pokojowy świat. Ich wielostronny owocem była m. in. deklaracja o wychowaniu społeczeństw w duchu pokoju.

W jej świetle, kiedy alternatywą jest globalna wojna jądrowa, prawo do życia w pokoju, które deklaracja ustanawia jako obowiązującą normę dla całego systemu ONZ, zyskuje absolutnie pierwszeństwo przed wszystkimi innymi prawami człowieka. Polski dokument podkreśla dalej, że w okresie sprawozdaw-

czym polska polityka zagraniczna, w oparciu o trwałe zasady i niekonfliktualne cele, koncentrowała aktywne wysiłki we wszystkich płaszczyznach międzynarodowych działań dla umocnienia pokoju i bezpieczeństwa.

Współ z innymi państwami socjalistycznymi, wysiłki Polski determinowane były przede wszystkim troską o odwrócenie wzrastającego niebezpieczeństwa katastrofy nuklearnej, które rodzi uporczywe dążenie obecnej administracji USA i niektórych sojuszników w NATO do naruszenia istniejącego od wielu lat równowagi strategicznej i osiągnięcia — poprzez gwałtownie wzmagany wysiłek zbrojeń — przewagi nad Związkiem Radzieckim i pozostałymi państwami Układu Warszawskiego. Bezprecedensowy wysiłek zbrojeń, sprzeczny z zaleceniami deklaracji, obejmuje głównie kontyngent europejski, w najwyższym w świecie stopniu nasycony już bronią wszelkiego rodzaju.

Działania Polski wynikające z głęboko humanistycznych ideałów socjalizmu pozostają częścią programu pokoju, programu zawartego w licznych konkretnych propozycjach i inicjatywach najwyższych gremiów politycznych państw-stron Układu Warszawskiego. Dotyczą one m. in. natychmiastowego zamrożenia zbrojeń jądrowych mocarstw nuklearnych, w pierwszym rzędzie USA i ZSRR, zobowiązania się wszystkich państw dysponujących bronią jądrową do niestosowania jej jako pierwszej, bezwzględnie osiągnięcia porozumienia o niezwiększaniu, a następnie wzajemnej redukcji wydatków wojskowych, eliminacji broni chemicznej oraz przygoto-

wania i zawarcia układu o wzajemnym niestosowaniu siły militarnej i utrzymywaniu pokojowych stosunków między państwami-stronami Układu Warszawskiego i państwami-członkami Paktu Północnoatlantyckiego.

Polska udzieliła także aktywnego poparcia inicjatywie ZSRR w sprawie zawarcia układu o zakazie stosowania siły w przestrzeni kosmicznej oraz z kosmosu wobec Ziemi.

W epoce atomowej i w warunkach istnienia innych nowoczesnych broni o niespotykanej w przeszłości sile niszczenia — czytamy w zakończeniu dokumentu — eliminacja wojen warunkuje możliwość przetrwania rodzaju ludzkiego. Stworzenie świata bez wojen wymaga stałego i konsekwentnego działania na różnych płaszczyznach, obejmującego współpracę rządów i instytucji rządowych oraz aktywne zaangażowanie sił społecznych i organizacji pozarządowych, a także stopniową przebudowę stosunków międzynarodowych i ich gruntowną demokratyzację.

Zakaz prawa do wojny (*ius ad bellum*) stanie się w pełni skuteczny, gdy obowiązujące obecnie prawo antywojenne (*ius contra bellum*) zostanie uzupełnione rozbudowanym systemem prawa do życia w pokoju (*ius ad pacem*).

Informacja rządu PRL zawiera również obszerny wyczerpujący dział rządu polskiego i organizacji społecznych w zakresie wdrażania w latach 1981—1984 zasad deklaracji o wychowaniu w duchu pokoju, w tym w oparciu o uchwałę Sejmu PRL z 21 grudnia 1978 r. w sprawie realizacji przez Polskę tej doniosłej deklaracji ONZ. (PAP)

Kolejna grupa młodych gości z NRD w Słupsku

(Inf. wł.) Wczoraj rano przybyła do Słupska specjalnym pociągiem kolejna, 208-osobowa grupa młodzieży z zaprzyjaźnionego z naszym regionem okręgu Neubrandenburg.

Gości z NRD witali na dworcu oprócz członków kierownictwa słupskich organizacji młodzieżowych, przedstawicieli wojewódzkich i miejskich władz polityczno-administracyjnych z wicewojewodą Borysem Drobko.

120 uczniów i uczniów młodzieży klas będzie wypoczywać przez dwa tygodnie w stolicy obozowego lata ZHP „Leśna Polana” w Jarosławcu oraz w internacie Zespołu Szkół Medycznych w Słupsku, natomiast 88 ich starszych koleżanek i kolegów spędzi część tegorocznych wakacji na wypoczynku po-

czonym z pracą — w miejscowym przedsiębiorstwie ogrodnictwa i przedsiębiorstwie zielni, wspólnie z polską młodzieżą zatrudnioną w sezonowych hufcach OHP.

Do Słupska przybyła z przyjacielską wizytą delegacja władz polityczno-administracyjnych okręgu Neubrandenburg pod kierownictwem zastępcy przewodniczącego Rady Okręgowej Wilfrieda Schoenwalda. Wczoraj goście z NRD spotkali się z członkami Sekretariatu KW PZPR i zwiedzili miasto. Dziś natomiast odwiedzili uczestników obozów przyjaźni w Jarosławcu i Słupsku, gdzie przebywa młodzież z okręgu Neubrandenburg. (Jot-el)

Depesze z okazji Święta Odrodzenia

Na ręce przedstawicieli najwyższych władz PRL napłynęły kolejne depesze gratulacyjne z życzeniami z okazji Święta Odrodzenia Polski. Przesłali je: Juliusz Richard Jayewardene — prezydent Demokratycznej Socjalistycznej Republiki Sri Lanki; Luis Alberto Monge — prezydent Republiki Kostaryki; Kenneth David Kaunda — prezydent Republiki Zambii; Samuel K. Doe — przewodniczący rady ocalenia ludu, szef państwa Republiki Liberyjskiej; Jean-Baptiste Bagaza — prezydent Republiki Burundi; Edward Seaga — premier Jamajki; gen. Mobutu Sese Seko — prezydent Republiki Zairu; Felix Houphouët-Boigny — prezydent Republiki Wybrzeża Kości Słoniowej; plk Ali Abdullah Saleh — prezydent

Jemeńskiej Republiki Arabskiej; gen. mjr Juwenal Habyarimana — prezydent Republiki Ruandyjskiej; Hernan Siles Zuazo — prezydent Republiki Boliwiijskiej; Jaser Arafat — przewodniczący Komitetu Wykonawczego OWP; Saad Al-Abdullah Al-Sabah — następca tronu, premier Kuwejtu; plk Moamar Kaddafi — przywódca wielkiej rewolucji 1 września Libijskiej Arabskiej Dżamahiriji Ludowo-Socjalistycznej; Linden Forbes Burnham — prezydent Gujańskiej Republiki Kooperacyjnej; S. Ramgoolam — gubernator generalny Mauritiusu oraz szef Zayed Bin Sultan Al Nahyan — prezydent Federacji Zjednoczonych Emiratów Arabskich.

(PAP)

W Tripoli 20 zabitych i 150 rannych

Bejrut (PAP). W wyniku walk toczących się w okresie ostatnich 12 godzin w Tripoli między przedstawicielami sunnickiego Ruchu Zjednoczenia Islamskiego „Taunid” i prosyryjską Arabską Partią Demokratyczną 20 osób zginęło, a 150 zostało rannych — poinformował przedstawiciel libańskich sił bezpieczeństwa.

Starcia między tymi ugrupowaniami powtarzają się od pięciu lat. Obecnie trwają już niemal tygodnie, a przyczyną ich wybuchu zdaniem kół poinformowanych w Tripoli, był spór o miejsce wręczania dyplomów wyższych uczelni. Tradycyjnie uro-

czystość ta odbywała się w budynku uniwersyteckim położonym na terytorium kontrolowanym przez Arabską Partię Demokratyczną, zaś przedstawiciele „Taunid” zażądali przeniesienia imprezy na swój teren. Fakt ten dowodzi, jak w przypadku zadawnionych konfliktów sprawy stosunkowo błahie urastają do rangi problemu powodującego tragiczne skutki.

Z ostatnich doniesień wynika, że kolejne rokowania komisji bezpieczeństwa doprowadziły do rozwiązania konfliktowych problemów i o godz. 16 czasu lokalnego ogłoszono zawieszenie broni, które jest przestrzegane.

Na wakacjach można łączyć przyjemne z pożytecznym, czyli wypoczynek na łonie przyrody z pomocą w przeprowadzeniu prac polowych. Tak właśnie zrobił Robert Chojński, uczeń trzeciej klasy ZSZ nr 13 w Warszawie. Na wakacje przyjechał do wsi Garnki k. Karłina i spędza je w gospodarstwie swojej ciotki, Bożeny Fedorczyk. Oczywiście, pomaga jej w najpilniejszych pracach, m. in. pasąc krowy i zbierając owoce. (Jap)

Fot. Jerzy Patan

Szpaki boją się... rocka

W Kombinacie Państwowych Gospodarstw Rolnych w Przysiechach w woj. szczecińskim, mającym 20-hektarowy sad, są prowadzone badania nad me-todami odstraszania szpaków, oku-bujących z owoców czereśniowe drzewa. Z aparatury nagłaśniającej, zainstalowanej na wieży obserwacyjnej, nadaje się dla ich odstraszenia róż-ne dźwięki — sówki, rannego wystra-

szanego ptaka, szum zakłóceń radio-wych, nawet głośną muzykę rocko-wą. Okazuje się, że szpaki najbar-dziej boją się rocka. Pytanie tylko jak długo sposób ten okaże się sku-teczny, jeśli bowiem szpakom przy-tepi się słuch, tak jak naszej mło-dzieży, to wkrótce trzeba będzie wy-myślić coś głośniejszego. (PAP)

W bazie żeglarskiej Klubu Joseph Conrad w Kołobrzegu trwa drugi turnus kursu pracy morskiej. Jego organizatorem jest Zarząd Główny Ligi Morskiej przy udziale ZO Ligi Morskiej w Kołobrzegu.

W kursie uczestniczą młodzież z całego kraju. Podczas 14-dniowych turnusów kursanci uczestniczą w szkoleniu i poznaaniu budowy jachtów i łodzi żaglowych. Wykładowcy zapoznają ich także z tradycjami i zwyczajami morskimi. W czasie wolnym od zajęć dla uczestników kursu organizowane są wycieczki i spotkania z ludźmi morza. (Kar)

Na zdjęciu: instruktor żeglarski R. Klucaczewski prowadzi zajęcia z klarowania łodzi żaglowej typu DZ.

Fot. K. Ratajczyk

Lipkowa fala drożyzny w Jugosławii

Belgrad (PAP). W Jugosławii 20 lipca ceny mleka i większości jego przetworów wzrosły aż o ok. 35 proc. Liter zwykłego mleka (z 2,8 proc. zawartością tłuszczu) kosztuje teraz nie 32 lecz 42 ew. 43 dinarów, w zależności od opakowania (średnia miesięczna płaca w Jugosławii wynosi ok. 19 tys. dinarów).

Nie pierwsza to i — jak się powszechnie twierdzi — nie ostatnia podwyżka cen w SFRJ po ich „odmrożeniu” 3 maja br. Podrozały, i to nawet kilkadziesiąt procent, niektóre wysoko-gatunkowe wędliny, różne sło-dzycze, przetwory, a także wiele wyrobów przemysłowych, zwłasz-cza elektryczne urządzenia gospo-darstwa domowego i inne ar-tykuly trwałego użytku. W ostat-nich tygodniach wzrosły opłaty komunikacyjne (m.p. w Belgra-dzie o prawie 83 proc.) oraz opłaty za wodę i centralne ogrzewanie (o ok. 67 procent). Zapowiedziano podniesienie w najbliższym czasie cen energii elektrycznej — aż o 35 proc. „będzie to kolejna podwyżka w tym roku, nie mówiąc już o la-tach ubiegłych” oraz czynszu — o ok. jedną czwartą oraz opłat za wywożenie śmieci — o pra-wie 40 proc.

Jagnię z pięcioma nogami

W fermie owczej w Glinnej, na leżącej do zootechnicznego zakładu doświadczalnego w Kolba-czu w woj. szczecińskim, przys-zło na świat owcze jagnię — płci męskiej — z pięcioma no-gami. Piąta noga wyrosła tuż koło ogona i niewiele różni się od pozostałych. Jest ona normalnie rozwinięta — jedynie nieco

krótsza i nie dotyka ziemi. Od pozostałych różni się także tym, że ma trzyzęściową racicę.

Młody tryk liczy sobie już mie-siąc, czuje się dobrze, biega ra-zem z innymi owcami. Myśli się o odpowiednim zabiegu opera-cyjnym usunięcia dodatkowej nogi. (PAP)

Pierwszej, powojennej jesieni i nieco później

(dokończenie ze str. 1)

mu Towarowego. Wówczas, nie opodal ulicy Staszka, kwatrowało wojsko. W jego sąsiedztwie było łatwiej i bezpieczniejsze mieszkać. Pamiętam, że brakowało wtedy opału. Dlatego rozbiórano między innymi obiekt dzisiejszego hotelu PTTK u zbiegu ulic Bieru-ta i Kilińskiego. A pierwszym od budowywanym obiektem był wówczas kościół Mariacki.

— W tekście do archiwalnych zdjęć Słupska było pytanie, czy to prawda, że za ciężką pracę przy odgruzowywaniu miasta płacono tylko dobrym słowem i czy wyluskane z gruzu całe cegły były wysyłane na odbudowę Warszawy?

— Gruzy zaczęto sprzątać w 1951 roku. Natomiast wcześniej wybu-rzone zniszczone domy. Zdjęcie po-chodzi — jak już powiedziałam — z 1951 roku. Miałam wtedy 18 lat i rozpoczęłam pracę jako goniec, a niedługo potem referent-ka Wydziału Oświaty Miejskiej

Rady Narodowej w Słupsku. Wraz z moimi koleżankami z pra-cy często chodziłam do odgruzo-wywania miasta w rejonie ulic Bema i Zawadzkiego. Zawsze po godzinach pracy w biurze, bez o-biadu, do późnego wieczoru. Nie była to praca lekka, szczególnie dla kobiet. Oczywiście, nie było

mowy o żadnej zapłacie. A na zachętę wystarczały słowa dzia-łaczy — agitatorów z PPR i ZMP. Prawdą jest także to, że całe ce-gły składano na stos, a stąd tran-sportowano je na wagony kolejo-we i wywożono do Warszawy. Wi-dywałam napisy na wagonach: „Słupsk dla Warszawy”. Pozosta-

Próba jądrowa w Newadzie

Waszyngton (PAP). Stany Zjednoczone przeprowadziły kolejny, osmy w tym roku próbną wy-buch atomowy na poligonie woj-

skowym w Newadzie. Eksplo-dowany w podziemnym szybie la-dunek miał siłę od 20 do 150 kiloton.

Brytyjskie plany interwencji w rejonie Zatoki Perskiej

(dokończenie ze str. 1)

oznaczają możliwość błyskawicz-nego zaangażowania się wraz z USA we wspólne militarystyczne akcje.

Waszyngton, który ogłosił Zato-kę Perską strefą „żywojących in-teresów”, kontynuuje umacnianie swej obecności wojskowej w regionie i ponownie rozważa spr-awę zwiększenia tam własnych sił morskich. Obecnie składają się one z lotniskowca „America”, 11 krążowników i niszczycieli, 7 okrętów pomocniczych. Pentagon bada jednocześnie możliwość u-

tworzenia połączonego zgrupowa-nia operacyjnego, złożonego z kor-pusu piechoty morskiej i marynarki wojennej USA.

Równocześnie z opracowywaniem planów interwencji wojskowej przeciwko suwerennym krajom, koła rządzące W. Brytanii powie-kszą siły zbrojne kraju. Dziennik „Financial Times” poinform-ował, że ministerstwo obrony opracowało program moderniza-cji marynarki wojennej. Budowa nowych okrętów wojennych ma kosztować ponad 500 mln fun-tów szterlingów.

Trojaczki z „próbówki”

Waszyngton (PAP). W Milwaukee w stanie Wisconsin przyszedł na świat trzeci w Stanach Zjednoczonych zestaw „trojaczek z próbówki”. Waga trzech dziewczynek wynosi 850 gramów, 1020 gramów i 1360 gramów. Ich stan zdrowia jest zadowalający. Poród w drodze cesarskiego cięcia nastąpił w 28-29 tygodniu ciąży. Dzieci są pierwszymi pociechami 37-let-niej kobiety, której nazwiska nie podano.

Fala chłódów utrzymująca się przez kilka tygodni pozbawiła nas lata. Po chłodnym czerwcu nastąpił chłodny lipiec. Z da-nych IMGW wynika, iż w ostat-nich latach zdarzało się dość często, że po chłodnym lipcu był także chłodny sierpień. Progno-za na najbliższe dni nie przewi-duje zdecydowanej poprawy po-gody.

Dzisiaj w naszym regionie bę-dzie zachmurzenie duże, z więk-szymi przejaśnieniami. Tempera-tura od 11 do 18 stopni. Wiatr umiarkowany, zachodni. (Kc)

Rozmawiał:
Ireneusz Wojtkiewicz

Ocena wyników pierwszego półrocza

Wojewódzka narada aktywu politycznego i społeczno-gospodarczego

(dokończenie ze str. 1)

Wyjątkowo nie sprzyjające warunki atmosferyczne zahamowały wegetację roślin i utrudniły w znacznym stopniu zbiór pierwszego pokosu siana.

W budownictwie produkcja pod stawowa była wyższa niż w pierwszym półroczu ubiegłego roku. Nastąpił też wzrost zatrudnienia. Zaawansowanie rocznych zadań wyniosło 52,8 proc. Niskie natomiast jest zaawansowanie rocznych zadań w budownictwie mieszkaniowym: ogółem zaledwie 29,7 proc., a w budownictwie uspołecznionym 31,1 proc. Niezadowalająca jest również realizacja planu oddawania obiektów towarzyszących. Zamiast 9,1 tys. metrów kwadratu wych oddano do użytku zaledwie 1,9 tys. m kw. Istnieje realna groźba niewykonania planu budownictwa mieszkaniowego i obiektów towarzyszących.

Pomyślnie realizowane są inwestycje jednostek budżetowych i przedsiębiorstw użyteczności publicznej. Zaawansowanie planu rocznego wyniosło 52,6 proc. Spore wyprzedzenie w realizacji zadań zanotowano na budowach Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie, centralnej ciepłowni w Kołobrzegu, kotłowni FUB w Koszalinie oraz w rozbudowie ujęcia wody z magistralą przemysłową do Koszalina, jednakże w realizacji niektórych zadań inwestycyjnych odnotowano niedostateczną współpracę inwestorów z wykonawcami.

Sekretarz KW, Jan Kuć skoncentrował się na omówieniu zadań terenowych instancji partyjnych i podstawowych organizacji partyjnych w zakładach pracy oraz administracji państwowej.

Powołując się na te fragmenty referatu wojewody, które dotyczyły niekorzystnych zjawisk w gospodarce województwa, sekretarz KW sprzecywał zadania podstawowych organizacji partyjnych. Powinny one dokonać oceny wykonania zadań ze szczególnym uwzględnieniem czynników zagrożenia i podjąć niezbędne działania polityczno-organizatorskie mobilizujące kadre kierownicze i załogi do przezwycięzania istniejących trudności. POP w budownictwie powinny też ocenić rozwój zakładów budownictwa indywidualnego oraz stan przygotowania terenów przeznaczonych dla budownictwa jednorodzinne. Ocenić powinno być poddane zaopatrzenie w materiały budowlane a także realizację rządowego programu rozwoju produkcji podstawowych materiałów budowlanych.

Ważnym zadaniem organizacji partyjnych — mówił Jan Kuć — jest ocena skuteczności dotychczasowych przedsięwzięć w zakresie wzrostu produkcji rynkowej oraz poprawy jakości wyrobów rynkowych. Trzeba przeanalizować stopień wykorzystania istniejących zdolności produkcyjnych, także w zakładach, które nie wytwarzają produktów rynkowych, zwrócić uwagę na możliwości produkowania wyrobów potrzebnych rolnictwu, oraz w przechwalnictwie i przetwórstwie żywności. W dalszej części swego wystąpienia sekretarz KW nakreślił zadania POP w zakresie racjonalizacji zużycia materiałów, surowców i energii, w pobudzaniu kadry technicznej do udoskonalania konstrukcji, technologii oraz organizacji procesów produkcyjnych.

Konieczne jest — stwierdził — konsekwentne zwalczanie niegospodarności, ujawnienie wszelkich nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów gospodarczych oraz podejmowanie działań służących ich wyeliminowaniu. Nieodwzajemnione jest również by zakładowe systemy płacowe kojarzyły interes ogólnospołeczny z interesem zakładu, brygady i pracowników, by wiązać wysokość i wzrost wynagrodzenia ze wzrostem wydajności pracy, poprawą jakości produkcji i oszczędności surowców i materiałów.

Szef Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych, plk. Stefan Sokółowski w swoim wystąpieniu skoncentrował się na omówieniu negatywnych zjawisk, które komplikowały działalność w minionym okresie i utrudniały porządkowanie gospodarki. Stwierdził, że sporo niepokojów wywoływało w zakładach dziale-

nie premii i nagród z zysku. Szczególnie tam, gdzie dyrekcje przyznawały premie i nagrody bez konsultacji z załogami i organizacjami społecznymi. Niezadowolone załogi wynikały także ze złego zaopatrzenia powodującego przeżość i niską wydajność pracy.

Szef WUSW przytoczył również liczne przykłady złej ochrony mienia społecznego słabej aktywności dozorców, niegospodarności i liczne jeszcze przypadki zagarnięcia mienia. Nadal też występuje zjawisko spekulacji. W pierwszym półroczu br. ujawniono 125 takich przypadków, więcej aniżeli w pierwszym półroczu 1983 r. co jest też następstwem zaostreżenia walki z tym zjawiskiem.

W dyskusji, jaka wywiązała się po omówionych wystąpieniach, zabralo głos 13 osób; Bolesław Stepień — dyrektor OW NBP, Zenon Dolinski — zastępca dyrektora Izby Skarbowej, Zbigniew Cichoński — przewodniczący Wojewódzkiej Międzyzwiązkowej Komisji Współpracy, Stefan Gębicki — dyrektor PZB, Józef Tems — I sekretarz POP z Woj. Przedsiębiorstwa Przemysłu Chłodniczego, Grzegorz Matuszewski — zastępca dyrektora Przedsiębiorstwa PKS, Stanisław Kozłowski — I sekretarz KZ PZPR w „Kazelu”, Jan Biela — prezes Spółdzielni Rybactwa Morskiego „Bałtyk” w Kołobrzegu, Marian

Ze sprawozdania z działalności Izby Skarbowej wynika, że służby finansowe przedsiębiorstw mają jeszcze sporo trudności w prawidłowym ustalaniu wyników przedsiębiorstw. W trakcie badania bilansów w wielu przypadkach inspektorzy Izby ujawniali liczne nieprawidłowości, często dotyczące znacznych kwot. Np. PZB musiała zwrócić do budżetu 27 mln zł nieprawidłowo pobranych dotacji. Zbigniew Cichoński polemizował ze stwierdzeniami zawartymi w wystąpieniu wojewody. Przedstawiciele związków niepokoi nadmierne zużycie pojazdów, które są eksploatowane tylko dzięki wielkiemu wysiłkowi pracowników oraz praca w nadgodzinach jako następstwo złego zaopatrzenia. Uważa, że nie można wprowadzać nowych systemów płac skoro przedsiębiorstwa nie dysponują bazą do ich opracowania. Mówiąc o dobrze układającej się współpracy na szczeblu wojewódzkim Zbigniew Cichoński stwierdził, że w terenie nie zawsze związki spotykają się z należytym stosunkiem do najliczniejszej organizacji w kraju.

Wzrost produkcji niektórych przedsiębiorstw i poprawa zaopatrzenia rynku uzależniona jest od rozbudowy istniejących zdolności produkcyjnych. Dotyczy to koszałińskiego chłodni „Kazelu” i innych przedsiębiorstw. np.

Na sali obrad.

Fot. K. Ratajczyk

Kujawa — dyrektor Woj. Zarządu Budownictwa, Franciszek Demczuk — I sekretarz KMIG PZPR w Świdwinie, Andrzej Krauze — dyrektor Koszałińskiego Przedsiębiorstwa Ceramiki Budowlanej w Złocieniu, Mirosław Hryszkiewicz — zastępca dyrektora „Barki” oraz Paweł Flens — dyrektor Zakładu Techniki Próżniowej.

W wystąpieniach, w kilku przypadkach polemicznych, ustosunkowywano się do ocen i także stwierdzeń zawartych w przedstawionych referatach. Obszernie mówiono o wynikach gospodarczych minionego półrocza, warunkach w jakich realizowano zadania, kłopotach towarzyszących załogom zakładów pracy, a także o przeszkodach uniemożliwiających osiągnięcie oczekiwanych lub możliwych do osiągnięcia wyników. Mówiono także o nieprawidłowościach w działalności przedsiębiorstw, występujących na tle uzyskania samodzielności w kształtowaniu cen.

Problem ten szeroko omówił Bolesław Stepień stwierdzając, że w minionym półroczu występowały silne tendencje inflacyjne. Z oficjalnych danych wynika, że ceny wyrobów koszałińskiego przemysłu wzrosły o 12,5 proc. a robót budowlano-montażowych o 9 proc. Rzeczywisty wzrost cen był wyższy, szczególnie w budownictwie, które wprowadza wysokie ceny za metr kwadratowy budowanych mieszkań. Następstwem takiej działalności przedsiębiorstw budowlanych będzie ograniczenie rozmiarów budownictwa. Z tymi uwagami polemizował później Marian Kujawa twierdząc, że nie można tylko budowlanym stawiać zarzutów podwyższenia kosztów budownictwa. Na cenę metra kwadratowego składają się wszystkie koszty procesu inwestycyjnego, a więc projektowania, przygotowania terenów, kosztu uzbrojenia itp. Bolesław Stepień mówił także o kolejnych dwóch przypadkach utracenia przez przedsiębiorstwa tzw. zdolności kredytowej na skutek złej gospodarki i nieuzasadnionego wzrostu płac, które pociągają za sobą znaczne obciążenia na PFAZ.

Polskiej Żeglugi Bałtyckiej, która musi wymienić przestarzały tabor pływający. Niezbędna jest również wymiana promów. „Kazelu” ma także, podobnie jak inne przedsiębiorstwa, kłopoty wynikające ze stosunkowo niskich płac, które były przyczyną sporej fluktuacji załogi. Wydaje się jednak, że proces odchodzenia został zahamowany. Trudności, jakie ma Koszałińskie Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej z terminową realizacją modernizacji swych zakładów produkcyjnych, są częstą odpowiedzią na krytykę (podczas narady), zmniejszenia produkcji cegieł w województwie.

Paweł Flens podjął temat produkcji eksportowej, pominięty zarówno w referatach jak i dyskusji. Zwrócił uwagę na zbyt duży udział w eksporcie towarów mało przetworzonych i braku wyraźnych zachęt do eksportowania wyrobów zawierających znaczny wkład robocizny.

Na zakończenie narady głos zabrał I sekretarz KW Eugeniusz Jakubaszek. Mówca stwierdził, że cele jakie postawili sobie organizatorzy tego spotkania zostały osiągnięte. Wnioski wypływające z przedstawionych materiałów i dyskusji muszą doprowadzić do likwidacji występujących jeszcze zaniedbań i dysproporcji tak w gospodarce, jak organizacji i dyscyplinie pracy. Ogromne rezerwy — podkreślił I sekretarz KW — tkwią w dalszym ciągu w słabej wydajności pracy, braku konsekwencji w realizacji programów oszczędnościowych i antyinflacyjnych. Inna grupa rezerw to te, które wciąż jeszcze tkwią w polityce kadrowej. Wynika ona m. in. z niedoceniania przez kierownictwo zakładów pracy istniejących programów pracy ideowo-wychowawczej, dbałości o ład, porządek, gospodarność.

I sekretarz KW serdecznie podziękował załogom, organizacjom partyjnym, samorządom pracowniczym i związkowym za dobre wyniki produkcyjne, osiągnięte w województwie w I półroczu br.

Władysław Łuczak

Szansa dla nadmorskich plaż

Pierwsza jaskółka ochrony środowiska

„Nie chwał dnia przed zachodem słońca” — przestrzega stare przysłowie. Czasem należy jednak zrobić wyjątek. Zwłaszcza gdy chodzi o działalność społeczną, rokującą powodzenie. Pomyśl, jak narodził się w Sarbinowie, za służbę na co najmniej kilka pochwalnych słów. Dotyczy on ochrony naturalnego środowiska w pasie nadmorskim województwa koszałińskiego.

STAN tego środowiska od kilku lat nie przedstawia się najlepiej. Z każdym rokiem sytuacja jeszcze pogarsza się. Jezioro Jamno jest tego najlepszym przykładem, ale nie tylko ono. Zagrożonych jest wiele nadmorskich plaż. Główne niebezpieczeństwo chyba ze strony gospodarki komunalnej. Wystarczy przejść się brzegiem morza, by zobaczyć, w jaki sposób odprowadzane są ścieki z budynków mieszkalnych i ośrodków wypoczynkowych. Większość z nich pozbawia się nieczystości w sposób najprostszy, t.j. rowami bądź rurami wychodzącymi bezpośrednio do Bałtyku. Brakuje urządzeń oczyszczających, a jednocześnie nie ma pieniędzy na ich budowę.

W Sarbinowie znalazł się właśnie sposób na rozwiązanie problemu. A zaczęło się od tego, że istniejąca tu Rada Wczasów Pracowniczych postanowiła wydać zdecydowaną wojnę wszystkim miejscowym trucicielom środowiska. Rada, jako organizacja społeczna, zrzeszająca właścicieli ośrodków wypoczynkowych, w pierwszej kolejności rozpoczęła egzekwowanie prawa do naturalnego środowiska od swoich członków. Uchwalono, że z własnych pieniędzy wybudowana zostanie oczyszczalnia, chroniąca przed ściekami sarbinowskie plaże. Koniec pojąta po pewnym czasie poddana została weryfikacji. Zrodziły się bowiem obawy, czy sama oczyszczalnia — i w dodatku tylko w Sarbinowie — spełni zakładane nadzieje. Poza tym jest tu jeszcze drugi, nie mniej istotny problem — niedobór wody pitnej.

Zaczęto szukać innego, lepszego rozwiązania. Takiego, które by kompleksowo załatwiło sprawę. W taki sposób zrodził się pomysł powołania na tym terenie spółki wodno-ściekowej „Sarbinowo Morskie”. Inicjatorem pomysłu była Politechnika Warszawska, mająca tutaj swój ośrodek dydaktyczno-szkoleniowy. Propozycja ta sondała się również po zostałym gestorom obiektów wypoczynkowych. Od razu zabrano się do realizacji. 12 stycznia br.,

rektor Politechniki Warszawskiej wysłał stosowne pismo w tej sprawie do wojewody koszałińskiego. Odpowiedź była pozytywna. Władze wojewódzkie wyraziły zgodę. 22 lutego odbyło się pierwsze zebranie. Powołano komitet założycielski. W jego skład, oprócz Politechniki Warszawskiej, weszli przedstawiciele „Polmobytu” i Zarządu Okręgowego FWP z Koszalina oraz Opolskich Zakładów Energetycznych.

Prace przygotowawcze, związane z utworzeniem spółki, zaczęły na bieżąco coraz szybszego tempa. 14 marca zwołano w Warszawie walne zebranie członków założycieli. Wybrano władze. Kilkanaście dni potem, 30 marca, zatwierdzony został statut, zaś 2 maja rozpoczął swą działalność zakład techniczny, podległy spółce. Jego dyrektorem jest Maciej Cwikliński, były pracownik warszawskiej uczelni technicznej. Nowo wybrany dyrektor jeszcze tego samego dnia spakował walizki i wraz z żoną Heleną porzucił stołeczną siedzibę, by w warunkach wręcz koczowniczych zamieszkać w Sarbinowie i tutaj rozpocząć nową pracę.

— Zakład jest na razie w okresie organizacji — mówi M. Cwikliński — Mieścimy się „katem” w domu wczasowym „Mewa 2”. Ale już w przyszłym roku rozpoczynamy budowę stałej, własnej siedziby w Mielniku. W tej chwili pozostała jeszcze do uzgodnienia sprawa lokalizacji. Chodzi tylko o wskazanie nam konkretnego miejsca. Zakład będzie wyposażony w wielobranżowe warsztaty, magazyn, plac składowy, bazę sprzętu oraz budynek biurowy z laboratorium. To ostatnie jest niezbędne. Oprócz inżynierów zajmować się będą również eksploatacją wybudowanych przez siebie urządzeń.

Spółka liczy obecnie 20 członków. Należą do niej przedsiębiorstwa, organizacje społeczne, a także spółdzielnie, które mają na tym terenie własne ośrodki wczasowo-kolonijne. Celem spółki jest ochrona naturalnego środowiska w rejonie: Chłopy, Sarbinowo, Gąski. Zajmie się nie tylko budową i eksploatacją infrastruktury technicznej — oczyszczalni, kanalizacji sanitarnej — ale także problemem zaopatrzenia w wodę pitną wymienionych miejscowości. Koncepcja ta znalazła poparcie władz gminnych i wojewódzkich oraz miejscowej ludności.

Spółka wodno-ściekowa „Sarbinowo Morskie” jest szansą dla wie-

lu nadmorskich plaż województwa koszałińskiego. Może ona bowiem objąć swoją działalnością również inne miejscowości w gminie Mielno.

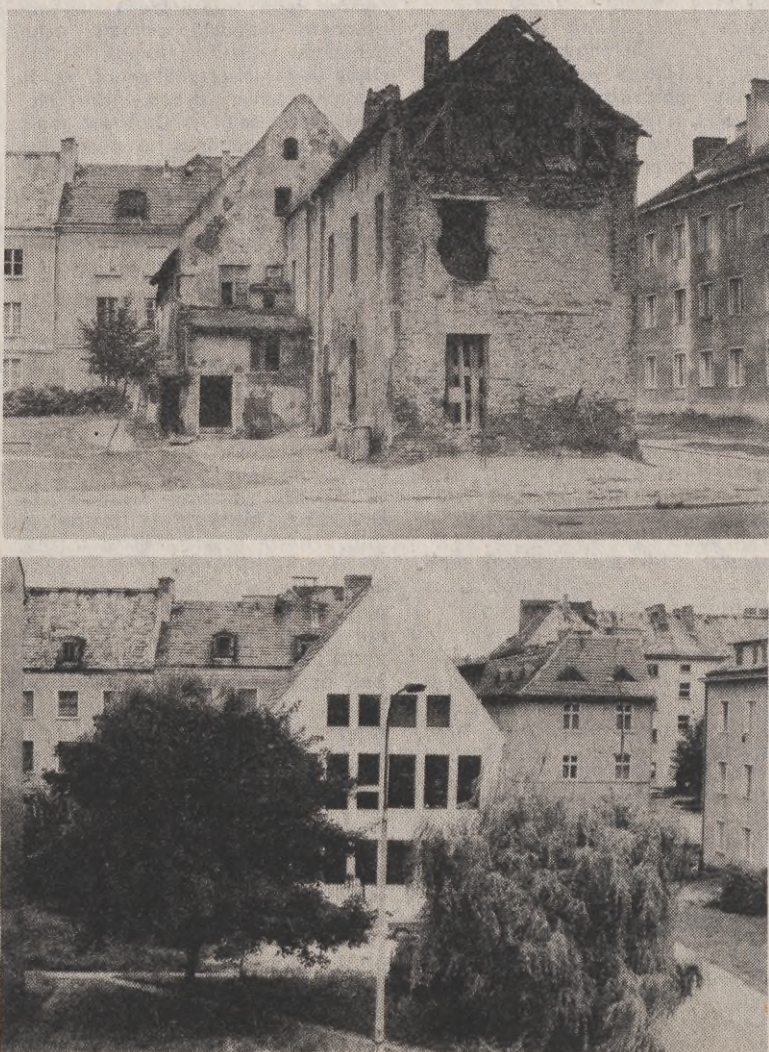
Oprócz oczyszczalni ścieków zamierzamy wybudować zakład przeróbki osadów z przeznaczeniem ich do celów rolniczych — dodaje dyrektor — w ten sposób zlikwidowane zostaną wylewiska, powodujące dużą degradację środowiska. Natomiast w przyszłości planujemy zająć się ratowaniem jeziora Jamno.

W tym miejscu trzeba postawić pytanie: skąd będą brały wszystkie pieniądze? Okazuje się, że jeżeli dobrze poszukać, to można je znaleźć. Już w tym roku na konto spółdzielni wpłynęło ponad 100 milionów złotych. Wpłaca członkowie spółki oraz zakłady, które do niej nie należą, a także osoby prywatne. Wszyscy, którzy dostrzegają potrzebę ratowania naturalnego środowiska nadmorskiego i widzą, jakiej dewastacji ono uległo w ciągu ostatnich lat oraz jaką ekologiczną katastrofą może się to zakończyć.

Naturalnie pieniądze tych, pochodzących tylko ze składowego portfela, nie wystarczą na realizację wszystkich przyjętych zadań. Potrzebna jest również pomoc państwa, a zwłaszcza Urzędu Ochrony Środowiska. Ponadto wydaje się, iż także Główny Komitet Turystyki i Sportu powinien trochę dołożyć, nie mówiąc już o Urzędzie Morskim, gospodarzu tych terenów.

Mirosław Krom

Fot. Kazimierz Ratajczyk

Z fototeki
Czterdziestolecia

Nielatwą sprawą była odbudowa niemal doszczętnie w czasie działań wojennych zrujnowanego koszałińskiego śródmieścia. Srodków było początkowo niewiele, zaś potrzeby mieszkaniowe narastały z roku na rok. W takiej sytuacji przez długi czas utrzymywały się budynki — jak ten na zdjęciu u góry — nie tylko nadwerżone podczas wojny, ale i postawione byle jak, z lichych materiałów. Stały takie brzydatwa, dopóki stały, dając ludziom jeszcze jakiś taki dach nad głową.

Starano się wszakże ratować przy tym wszystko, co miało jakiegokolwiek cechy budowlanej wartości i bodaj minimalne szanse — oczywiście, po odpowiednich zabiegach remontowych — dalszego przetrwania. I tak właśnie stało się w budynku widocznym na tymże zdjęciu na drugim planie. Zasłaniającą go rudą zburzono do reszty, zaś obecną siedzibę Koszałińskiego Towarzystwa Muzycznego (przedtem własność Muzeum Okręgowego) przy ul. Bogusława II pieczołowicie odrestaurowano, podkreślając zielenią jej architektoniczną urodę. Jak to wygląda obecnie — widać na dolnym zdjęciu. (jap)

Fot. Jerzy Patan

ROLNICZEJ Spółdzielni Produkcji z Rogowa już nie ma. Po kilku latach poszła pod licytacyjny młotek. Cemu tak się stało? — pytam jedną z księgowych.

— Wyszło tak.
— Ale teraz, przejął was Rolniczy Kombinat Spółdzielczy z Kościernicy, dobrze wychodzić?
— Bardzo dobrze. Jest pole, są świnię, siatka idzie, pustaki, stołarnia.
— Ale przedtem to samo było?
— To samo.
— To czemu przedtem nie wychodziło?
— Nie wiem.
— Jak to pani nie wie?
— Każdy chodzą jak chciał.
— Spółdzielnia zbankrutowała, to i ludziom musi być ciężko.
— Cemu?
— No wie pani, firma plajtuje...
— Pierwszy prezes jest działaczem społecznym w pęgeerze. Drugi kierownikiem zakładu rolnego. A trzeci przeszedł do Kościernicy.
— A ludzie?
— Ci, co przeszli do Kościernicy, zarabiają więcej. Inni też powyndali sobie pracę, chyba nie narzekają.
— W takim razie pozostały tylko miliony w banku, których nie ma kto spłacić, i zdewastowane budynki w Łęcznie, od trzech lat puste.
— Musiałby pan pytać o to za rządem.

PRZED laty w Rogowie, jak w pobliskim Łęcznie, były kółka rolnicze, które — jak wspomina niekiedy — pro wadziły nawet niezłą gospodarkę. Przyszła jednak moda na wszystko, co duże. Majątek ich przeszedł do Spółdzielni Kółek Rolniczych w Białogardzie. Na SKR był tymczasem nacisk, żeby zajmowały się usługami, uprawiały ziemię, hodowały, budowały. Państwo dawało kredyty. Wszyscy i tak byli deficytowymi, którzy czymś miały się przejmować? Wkrótce więc w Rogowie i Łęcznie zaczęto budować jałowniki, bukiacarnie, stodoły, warsztaty, domy.

— Ale SKR interesów nie robiła. W 1979 roku miała osiemnaście milionów długu, rok później kolejnych piętnaście. Jeszcze trochę i przyszedłby pewnie ogłoszenie bankructwa. A tu nagle wymyślono

coś. Powołano na tym, co miała SKR w Rogowie i Łęcznie, rolniczą spółdzielnię produkcyjną. No wa spółdzielnia dostaje przecież nowe kredyty.

Dziwna to była spółdzielnia. Rolnika nie było żadnego. Przeważała za to pracownicy... SKR. — Był tu traktorzysta i tu traktorzysta, co miało się zmienić, nie wspomina Władysław Bańczyk.

Wkrótce między SKR w Białogardzie a RSP w Rogowie podpisana została umowa. Nowa spół-

na budynki, a teraz każe je sobie spłacać. Znowu arbitraż. Urzędnicy zajęci są pisaniami odwołań. Mści się nie do końca przygotowana umowa, którą podpisywano na wstępie.

RSP wpłaca kolejne miliony, ale i tak winna jest ich sześć. A tu zaczyna się jej grunt palić pod nogami. Niewiele w polu, niewiele w budynkach. I jeszcze procesy, odwołania, procenty od niespłaconych długów. SKR też tonie w długach. Te miliony to szansa — choćby tylko na przetrwanie.

ani później. W Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej zmieniło się trzech prezesów, w Spółdzielni Kółek Rolniczych również trzech. Ale to już normalne. Oba statki tonęły. Tyle, że jeszcze strzelały do siebie. Do ostatek. Aż RSP zginęła z powierzchni, SKR ostała się, jednak z wielomilionowymi długami. I znowu szykuje się do przejęcia Łęczna.

A BUDYNKI czekają. Duże, dobre budynki. W środku wsi. Zaglądam do nich. Po-

...Oskarżałbym wszystkich po kolei

dzielnia brała budynki i ziemię. Wystawiono fakturę na blisko trzydzieści milionów złotych. Prezes majątek już przejął, podpisał dokumenty, przyszło jednak do płacenia, nie zgodzono się. Najpierw zaczęto udawadniać, że budynki w Łęcznie nie nadają się do hodowli. Są zimne, było słabo przybiera na wadze. I w ogóle zaniechano tam hodowli. — Nie wiem — mówi dziś Janina Bańczyk — dwa i pół roku przybydle chodziłam, żadnej choroby nie było, a waga, raczej dobra... — Ziemi nie mieli tyle łąk trzeba, zaczęli kombinować — mówi Józef Mazurkiewicz, mieszkający tuż obok budynków.

— Nie można było tego wcześniej przewidzieć?
— Jak nie? Przecież to fachowcy byli...

RSP wpłaca kilka milionów, o resztę spiera się. Pojawiają się biegi. Mierzą, liczą. Czas płynie. Spiją się odwołania z jednej strony, z drugiej. Biegi potracają część pieniędzy. RSP wynajduje znowu, że eskaer otrzymał dotację

Więc tym bardziej jedną prąd do wyroku sądowego, drudzy za ciekłej się bronią.

Ale biedny ubogiemu niewiele weźmie.

W 1983 roku Spółdzielnia Kółek Rolniczych widzi już to i zmienia taktikę. Idzie na ugodę. Jesteście winni nam miliony, to oddajcie nam Łęczno, my zaś odstąpimy od roszczeń — tak brzmi mniej więcej jej propozycja skierowana do Rogowa.

Zbierają się wspólne komisje, jeżdżą w teren, sprawdzają, dogadują się. A budynki jak stały puste tak stoją. I rosną długi. Po jednej i drugiej stronie. Wreszcie zgoda. Prezes RSP prosi o przybycie do Rogowa, celem formalnego przekazania budynków i ziemi w Łęcznie. Tylko że znowu jest szkopu. Bo ci z Rogowa mówią tak: owszem, damy wam wszystko co mamy w Łęcznie, ale jak nam zapłacicie za to. A ci z Białogardu mówią tak: jak to mamy zapłacić, przecież to wy jesteście nam winni... Nie dogadali się. Ani wówczas,

wyrwane instalacje, dziury, kupy gruzu, brak szyb w oknach. Wszystko, prawie ruina. — Tu były koryta, tu stało bydło — pokazują oprowadzający. Doprawdy, trzeba dużej wyobraźni, by to wszystko wyobrazić sobie.

— Przyszli i zaczęli burzyć, po swojemu robili, co tu kto miał do gadania. — mówi Władysław Bańczyk. — Za pierwszego prezesa zaczęli — dodaje — a za drugiego kończyli.

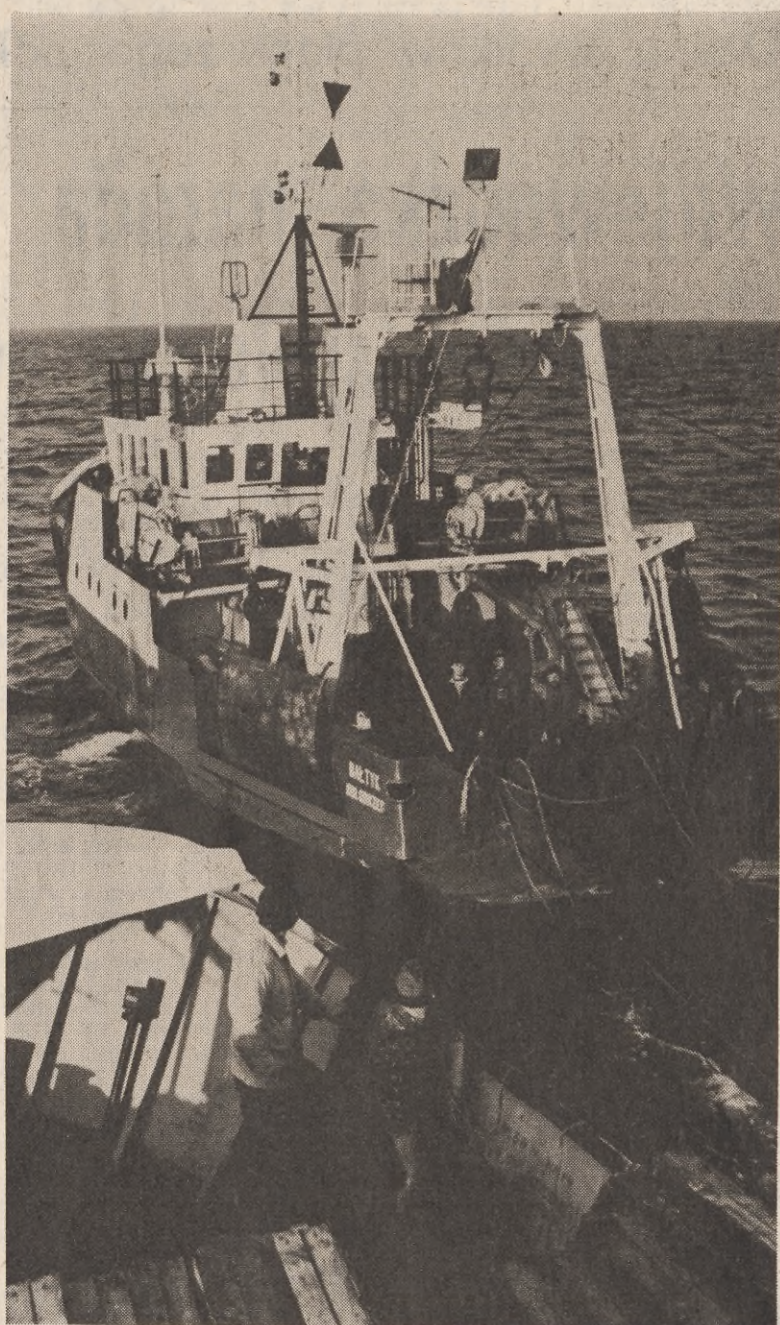
— A po co tak burzyli?

— A kto to wie? Gadali raz, że stolarnia będzie, potem że owczarnia, to jakieś warsztaty miały być, różnie...

— Krew mnie zalewa jak to wszystko widzę — denerwuje się Piotr Kuleta, rolnik. — Przecież to wszystko okradzione. Brakuje tylko, żeby ktoś ogień podłożył. Co my, panie, robimy?

— To kto jest winien? — pytam. Przez chwilę trwa milczenie. — Oskarżałbym wszystkich po kolei — mówi Józef Mazurkiewicz.

Waldemar Cwiaka

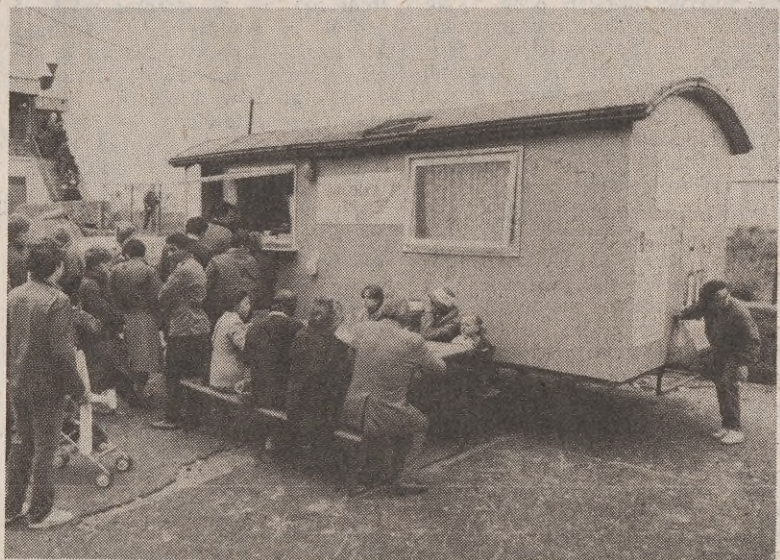
Z kutra prosto na talerz

Chyba każdy, kto z głębi Polski przyjeżdża spędzić letni urlop na wybrzeżu morskim, obiecuje powetować sobie niebyt na co dzień duże możliwości zaspokojenia apetytu na ryby. Tym bardziej, że w Kołobrzegu, Darłowie czy Uście — nie wymieniając pomniejszych nadmorskich kąpielisk — skorzysta można z grątki nie lada. Miano wicie — zjeść dorsza, śledzia lub płastugę „wprost z Baltyku”, a więc niewątpliwie pierwszej świeżości.

Na zdjęciu u góry widzimy najnowocześniejszy obecnie statek łowczy spośród eksploatowanych przez naszych rybaków na Ba-

tyku. Jest to trawler rufowy (czyli wydający sieć z wybieralą je następnie z rufy). Ten należy akurat do Spółdzielni Pracy Rybołówstwa Morskiego „Baltyk” w Kołobrzegu. Pola- wiane przez rybaków tej spółdzielni ryby trafiają m. in. najkrótszą drogą do ukazanej na dolnym zdjęciu smażalni, która również prowadzi „Baltyk”. Marzyła by nam się z pewnością bardziej okazała smażalnia. Na razie niech będzie i taka, bo przecież spełnia ona zasadę „z kutra prosto na talerz”. (jap)

Fot. (2) K. Ratajczyk

W darłowskiej SUR

Brygady żniwne na starcie

W WARUNKACH przymorskiego klimatu rejon obsługiwany przez Zakład Usług Mechanizacyjnych w Wiekowicach znany jest z późnego rozpoczęcia żniw. W takiej sytuacji trzeba szczególnej dokładności w przygotowaniu wariantów bilansu zadań żniwnych i możliwości sprzętu. W tym roku przewiduje się, że maszyny zakładu zbioru w siedmiu wsiach zboża i rzepak z około 800 hektarów, a więc połowy chłopskiego arealu, nie licząc ponad 100 ha we własnym zespołowym gospodarstwie rolnym.

Najpierw ruszy do zbioru pięć spółdzielczych sнопowiązatek, ale przy położonym przez ulewę zbożu, zadanie zebrania pólów spadnie przede wszystkim na sześć kombinów. Do podjęcia pracy gotowa jest młocarnia i pięć pras wysokiego zgniotu.

— Mamy listy zamówień na zbory z ponad 600 ha. Rolnikom, którzy złożyli zamówienia, przysługuje prawo pierwszeństwa w kolejności usług — mówi kierownik zakładu, Edward Buczek. — Ostateczną trasę marszruty ustali jednak samorząd, a więc najczęściej soltys, pre-

zes kółka i miejscowy dysponent maszyn. Ci ludzie najlepiej znają warunki oraz potrzeby wsi. Zawsze i wszędzie obowiązują jednak zasady eliminowania pustych przejazdów. Nasi traktorzyści, w tym ośmiu kombinistów, to doświadczeni pracownicy, którzy niejednokrotnie trudni się mając poza sobą. W tym roku zgłosili akces do konkursu na najlepszą żniwiarza.

Na zapleczu technicznym ZUM w Wiekowicach będzie stale dyżurowało dwóch mechaników z samochodem, wyposażonym w niezbędne części i narzędzia. Zakład nie może natomiast zagwarantować rolnikom transportu. Mimo skierowania na ciągniki trzech pracowników warsztatu, posiadających uprawnienia kierowcy, sprzętzone prace polowe, a również obowiązek zwiezienia planu z gospodarstwa zespołowego, w pełni absorbują środki transportu zakładu.

ZUM w Wiekowicach jest największym z zakładów Spółdzielni Usług Rolniczych w Darłowie. Maszynami spółdzielni trzeba będzie sprzątnąć w gminie zboża z około dwóch tysięcy hektarów i z pół tysiąca ha rzepak, a poza tym sprzą-

sować słomę z 1800 ha. Na sygnał do rozpoczęcia żniw, na polach rolników indywidualnych czeka w gminie na stanowiskach 18 spółdzielczych kombinów, 15 sнопowiązatek i aż 16 pras wysokiego stopnia zgniotu. Poza tym darłowscy rolnicy posiadają 43 własne kombajny zbożowe, więcej niż 80 sнопowiązatek, około 30 pras, nie licząc samobieżających.

— Do trudnych zapewne zbiorów przystępujemy z doświadczoną kadrą i dobrze przygotowanym sprzętem. Przygotowaliśmy szczegóły akcji na różne warianty atmosferyczne — mówi wiceprezes SUR w Darłowie, Edward Kolański. — Na lutych zebraniach wiejskich sporządziliśmy zestawy coloratycznych usług, skorygowane — jeśli chodzi o żniwa — na zebraniach zleciociodawców w pierwszych dniach lipca. W miarę potrzeb doradze decyzyjne w czasie akcji podejmować będzie Rada Nadzorcza z dokoopatowanymi przedstawicielami usługobiorców i służby rolną. Samorządy wiejskie przygotowane są do pełnienia funkcji dysponentów. Maszyny spółdzielni w Darłowie mają wyznaczone zadania na miarę wydajności w średnich warunkach

atmosferycznych. W warsztacie głównym dyżurować będą mechanicy, ślusarze i lokarze. Każdy zakład dysponuje pogotowiem technicznym. Znacznie bogaciej, niż przed rokiem, wyposażone są magazyny. Są podstawowe części zamienne: łożyska, akumulatory, tuleje, łańcuchy... Nie zabraknie oleju napędowego. Obawy budzi natomiast m. in. niedostatek łożysk do kombinów, ogumienia do ciągników, zła jakość pasów jezdnych, a zwłaszcza za niskie przydziały etyliny.

W sytuacjach awaryjnych załoga darłowskiej Spółdzielni Usług Rolniczych liczyć może, jak każdego roku, na pomoc POM w Wiekowicach, dostatecznie wyposażonego w podstawowe części zamienne i dysponującego wystarczającą kadrą wykwalifikowanych mechaników. W rejon działania ośrodka wyruszy sześć pomowskich wozów technicznych, a w razie potrzeby również żuki dostawcze zaadaptowane na okres żniw do pełnienia funkcji ruchomych warsztatów sprzętu żniwnego.

T. Fiszbach

Przeżycia, których się nie zapomina

Gdzie są chłopcy z tamtych lat...

O odbyła się niedawno w Słupsku sesja popularnonaukowa na temat „Młodzież Pomorza Środkowego w 40-lecie PRL”, zorganizowana przez ZW SZMP. Komisję Historii Ruchu Młodzieżowego, Oddział Towarzystwa Historycznego i Zakład Historii WSP. W referatach i komunikatach, w rozmowach i wspomnieniach ożyły dzieje dawne i nowe, spojrzenie wstecz pozwoliło raz jeszcze oszacować rozmiar przebytej drogi, rezultaty wysiłków.

O to np. w lipcu 1945 roku przybyła do Koszalina tzw. „grupa czołowa” — trzydziestu dziewcząt młodych przez ważne ludzi. Eskortowali oni transport przesiedleńców z woj. kieleckiego, liczący 520 osób. Był to początek akcji osiedleńczej na Pomorzu Zachodnim. W Koszalinie owych trzydziestu dzie-

więciu podzieliło się na dziewięć zespołów, które rozjechały się do powiatów — pomagać władzom w akcji przesiedleńczej i w żniwach.

Znaczna większość spośród nich zadomowiła się na Pomorzu Zachodnim i pozostała tu do dzisiaj.

Także w 1945 roku — wiosną — do Szczecinka przybyły pierwsze otmurowskie grupy organizatorów i uczestników akcji przesiedleńczej. Jesienią tego roku w Szczecinku, Polczynie, Koszalinie i Szczecinie powstały otmurowskie domy noclegowe i jadalnie. Ciągły bowiem już nad Baltyk większe grupy osiedleńców i ci młodzi, którzy pomagali w transporcie, opiekowali się chorymi i dziećmi, a potem podejmowali pracę w otmurowskich zakładach i instytucjach — też przecież musieli mieć dach nad głową i miske

kaszy. Zresztą, kto dziś używa słowa „jadalnia”?

— Co do kaszy — powiada Eugeniusz Matynia — to pamiętam, że w roku 1948 była już ze słonina. Pracowałem wtedy w brygadzie „Służby Polsce” przy budowie drogi przez Pustynię Piaskową. Robiło się po 16 godzin dziennie. Nikt nie narzekał, przeciwnie, był zapał i dużo nadziei.

Eugeniusz Matynia przyjechał do Garbna z Kieleckiego w marcu 1946 roku. „Jechali na ziemię odzyskane ci, którzy chcieli znaleźć tu swój drugi dom, ale też i szabrownicy” — wspomina. — „Moja rodzina osiadła tu na stałe. Już w kwietniu 1946 roku wstąpiłem do ZWM, a potem do ORMO. Młodzież była wówczas politycznie podzielona: jedni należeli do PSL, inni — tak jak ja — do PPR. Po referendum było już inaczej. Podejmowaliśmy

my wspólnie wiele prac, organizowaliśmy życie artystyczne i sportowe, odbudowywaliśmy kraj.

Jan Węglarski przyjechał do Słupska w 1948 roku. Pierwsze doświadczenia w działalności społecznej zdobywał w Tomaszowie Mazowieckim, gdzie przewodził organizacji ZWM. Słupsk — to była już praca w ZMP i w Komendzie Powiatowej „Służby Polsce”. Jako instruktor polityczno-wychowawczy przez cały czas pozostawał z młodzieżą.

— Jaka ona była? — zastanawia się dzisiaj. — Lepsza? Gorsza? Z pewnością — inna. Nie miała takiego wykształcenia, jak dzisiejsze młode pokolenie. Gorzej odżywiała. Znacznie gorzej, biedniej ubrana. Ale cechował ją wielki entuzjazm i chęć działania.

Kiedy przyjechałem do Słupska — kontynuuje Jan Węglarski —

przez cztery miesiące nie dostałem pensji, tylko jakieś tam przydziały. Żyłem i pracowałem, ledwie wiązałem koniec z końcem. Rowerem docierało się do odległych, wiejskich kół. Kolportowałem prasę, która nie każdemu się podobała. Raz oberwałem sztachetą, innym razem, ukryty w stodole, przeczekiwałem pogon. No, ale sympatyków też przybywało. Pamiętam odgruzowywanie słupskiej starówki. Najpierw zrobiliśmy agitację w szkołach. W wyznaczonym dniu stały się prawie całe klasy, tak że młodzież z powiatu. Reklamami usuwaliśmy te gruzy.

Kiedy rozmawiam na ten temat z moimi dorosłymi już dziećmi, powiadają: dzisiaj nie ma bodźców do takiej pracy. Pokolenie lat pięćdziesiątych nie używało słowa „bodźce”. Mówiło się: inicjatywa, ale znaczyło to cokolwiek innego niż dzisiaj. Znaczyło to po prostu: każda własna potrzeba musisz zaspokoić własnym staraniem i wysiłkiem. Potrzebę chleba i potrzeby wiedzy, na przykład. Nie było do kogo wyciągnąć rękę i zadać: daj. Z próżności i Salomona nie należy. Tak mniej więcej rozumuje dziś Jan Węglarski na temat bodźców oraz ini-

cyjatywy. A przykłady podano dość licznie na sesji historycznej. ZWM organizował w Sławnie kursy księgowości, w Koszalinie — spółdzielnię pracy, kursy krajoznawstwa, w Kołobrzegu zeturoweckie grupy jeździły na 10 dni do pracy przy wykopkach. Organizacje młodzieżowe podejmowały wysiłki na rzecz likwidacji odlogów.

Do wspomnień dorzuca jeszcze kilka słów Romuald Zwoliński. Opowieść o „wilczym bilecie”, jaki otrzymał — jeszcze przed wojną — za to, że razem z ojcem w pierwszomajowych pochodach nosił czerwone szlanki. „Już wtedy — mówi Romuald Zwoliński — zrozumiałem, gdzie moje miejsce. Chodziłem w czerwonym krawacie i byłem z tego dumny. A teraz — gdzie są stroje organizacyjne? Czasem widzi się je od święta... Córką moją traktuję mnie jak... Jak zabytek! Mówi: nie nie rozumiesz, tata, dzisiaj mamy wiek atomowy. A ja na to odpowiadam, że te najważniejsze miary człowieka były, są i chyba zawsze będą te same.

G. Kończak

Lato u przyjaciół

Wczoraj rano powróciła z dwutygodniowego wakacyjnego wypoczynku w zaprzyjaźnionym okręgu Neubrandenburg pierwsza, około 200-osobowa grupa młodych mieszkańców naszego województwa. Na dworcu zapytaliśmy o wrażenia z pobytu w NRD członków słupskiego Hufca ZHP.

— Przywozimy ich ze sobą tyle — stwierdzili w odpowiedzi — że trudno je wprost wyrazić na gorąco, w paru zdaniach. Każdy dzień przynosił bowiem coś nowego. Zwiedziliśmy Neubrandenburg, Berlin i hitlerowski obóz śmierci w Ravensbrück. Uczestniczyliśmy w dziesiątkach spotkań i wieczorów przyjaźni z młodzieżą NRD, ZSRR, Bułgarii, Francji, Włoch, RFN.

— Największym wyróżnieniem było dla nas — oświadczyli zgodnie — wpisanie przybojowej naszej drużyny, Beaty Głowińskiej ze Szkoły Podstawowej nr 7 do honorowej księgi dziecięcego ośrodka letniskowego w Templinie, który zbudowany został z inicjatywy wybitnego przywódcy niemieckiej klasy robotniczej — Ernsta Thälmana. Beacie powierzono zostało w związku z tym prowadzenie uroczystego apel o pożegnaniu w pionierskim miasteczku. Otrzymała ponadto zaproszenie na wielki międzynarodowy zlot młodzieżowy. (jot-el)

Zmiana lokalizacji przystanków

Słupsk. W związku z porządkowaniem ruchu komunikacji zbiorowej w Słupsku w najbliższych dniach skomasygowane zostaną przystanki autobusowe WPK przy ul. Leszczyńskiego i Chrobrego (linia nr 9). Obecnie odległość pomiędzy przystankami na odcinku tych ulic wynosiła średnio 340 metrów. Według założeń Ministerstwa Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z roku 1983 odległość pomiędzy przystankami powinna wynosić 500—700 m. Stwierdzono ponadto, że przystanki u zbiegu ulic Chrobrego i 3 Maja usytuowane są zbyt blisko skrzyżowania, co zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego. Zmiana lokalizacji przystanków została pozytywnie zaopiniowana przez Zespół Doradcy do Spraw

Organizacji Ruchu. Prezydenta Słupska oraz uzgodniona z Wydziałem Komunikacji Urzędu Miejskiego. Zdaniem dyrekcji WPK nowe lokalizacje przystanków na linii nr 9 maja na celu poprawę warunków eksploatacji taboru a także punktualności i częstotliwości kursowania autobusów. W przypadku przystanków w obrębie skrzyżowania z ul. Wiatraczną ułatwienie dojeżdżających do przystanku, dojeżdżających do przystanku. Natomiast dojeżdżających do przystanku OHP, Centrali Nasiennej i części budynków osiedla Anny Gryfikki wydłużą się o około 100 m. Proces porządkowania lokalizacji przystanków WPK obejmie również inne linie. (ce)

Ćwiczenia OOC

Słupsk. W dniu 4 sierpnia br. o godz. 8 przy zbiegu ulic Leszczyńskiego i Grunwaldzkiej odbyła się ćwiczenia obrony cywilnej. W programie zajęć, w których wezmą udział oddziały obrony cywilnej, ochotniczych hufców pracy, straży pożarnej, drużyny PCK oraz przykładowe jednostki obrony cywilnej, przewidziano m. in. gaszenie pożarów, odgruzowywanie, udzielanie pierwszej pomocy rannym.

(gm)

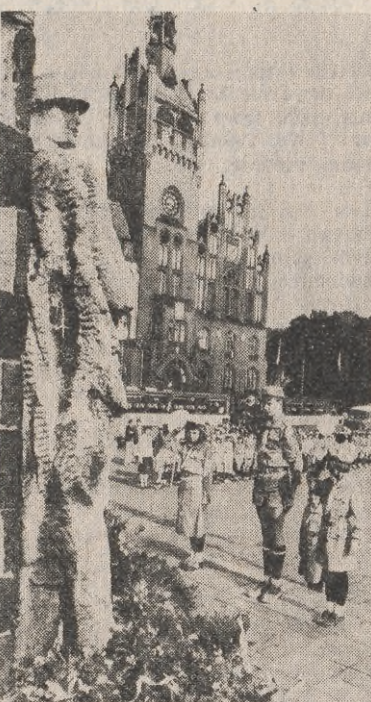
Turniej wsi o... beczkę piwa

Czarne. Taką właśnie nagrodę — stulitrową beczkę piwa — ufundował naczelnik miasta i gminy dla zwycięzców I turnieju wsi zorganizowanego w Nadzieje wie przez miejscowe Państwowe Gospodarstwo Rolne oraz Gminny Ośrodek Kultury z okazji Święta Odrodzenia Polski. Ze względu na bardzo wyrównany poziom startujących w turnieju zawodników nie wyłoniono zwycięskiej drużyny. Z braku lepszego wyjścia trzeba było... równo obdzielić piwem reprezentantów sołectw Nadziejewo, Czarne i Wyczechy.

Laureaci otrzymali ponadto w nagrodę przysiadły na kopaczce, siewnik do buraków i magiel elektryczny. Wszystko, oczywiście niezależnie od regulaminowych premii indywidualnych.

Imprezę umiliły występy amatorskich zespołów artystycznych i ludowych gawędziarzy z rejonu Czarne oraz wspólna zabawa „pod chmurką”. (jot-el)

Pojechali do gościnnej Połtawy

Słupsk. Jak już informowaliśmy, w ubiegłą środę udała się ze Słupska do Połtawy 100-osobowa grupa harcerzy, która weźmie udział w obozie przyjaźni organizowanym na terenie zaprzyjaźnionej z województwem słupskim Połtawszczyzny. Tuż przed wyjazdem w daleką podróż do bliskich przyjaciół delegację zgrupowania obozów przyjaźni złożyli wianki kwiatów u stóp pomnika na placu Zwycięstwa. (wir)

Fot.: Ireneusz Wojtkiewicz

Powrót do Studium Nauczycielskiego

Zarządzeniem ministra oświaty i wychowania z marca br. tworzy się ponownie — Studium Nauczycielskie. Szkoły te powstaną na bazie pomaturalnych studiów wychowania przedszkolnego oraz nauczania początkowego. W zależności od warunków w poszczególnych województwach, będą studia nauczycielskie tylko z wydziałami dziennymi, albo też dodatkowo z wydziałami dla czynnych nauczycieli przedszkoli i nauczania początkowego. Na wydziałach stacjonarnych — też, jak pozwalają możliwości — kształcenie odbywać się będzie w cyklu sześcioletnim po szkole podstawowej dla kandydatów do zawodu nauczyciela w przedszkolu oraz w cyklu dwuletnim na podbudowie programowej liceum ogólnokształcącego dla kandydatów do zawodu nauczyciela w przedszkolu, nauczyciela nauczania początkowego, muzyki, plastyki, zajęć praktyczno-technicznych i wychowania fizycznego w szkole podstawowej.

W województwie słupskim, z dniem 1 września, rozpocznie działalność dydaktyczno-wychowawczą dwuletnie Studium Nauczycielskie z siedzibą w Lęborku, gdzie kształcić się będzie w trzech kierunkach: nauczyciel przedszkola, nauczyciel naucza-

nia początkowego i — jedynej specjalności w makroregionie nadmorskim — nauczyciel zajęć praktyczno-technicznych.

O przyjęcie do Studium Nauczycielskiego mogą ubiegać się absolwenci liceów ogólnokształcących, na kierunku nauczanie praktyczno-techniczne — również młodzież po technikach zawodowych. Wszystkich obowiązują egzamin wstępny: pisemny z języka polskiego i wybranego języka obcego oraz ustny z języka polskiego i historii lub biologii do wyboru. Przewidywany jest również praktyczny sprawdzian predyspozycji muzycznych, plastycznych i technicznych oraz poprawności wymowy. Kandydaci do zawodu nauczyciela pracy-techniki zdają ponadto sprawdzian z umiejętności technicznych.

Dwuletni cykl nauki w Studium Nauczycielskim kończy się egzaminem dyplomowym, po czym istnieje możliwość kontynuowania kształcenia (od trzeciego roku), w wyższych uczelniach pedagogicznych.

Lęborskie Studium Nauczycielskie przyjmuje podania kandydatów, wraz z innymi dokumentami, do 15 sierpnia br., pod adresem Lębork, ul. Marcinkowskiego 1. (mim)

Współpraca Łeby z Uniwersytetem Gdańskim

Naczelnik miasta Łeby Zbigniew Godlewski otrzymał w tych dniach medal Uniwersytetu Gdańskiego. To honorowe odznaczenie zostało przyznane przez dyrekcję Instytutu Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz Zarząd Nauk o Kółku Socjologicznego za pomoc w prowadzeniu długofalowych badań, mających na celu przygotowanie socjologicznej monografii Łeby. Badania naukowców UG, z uwagi na zakres i wnikiwość, ma-

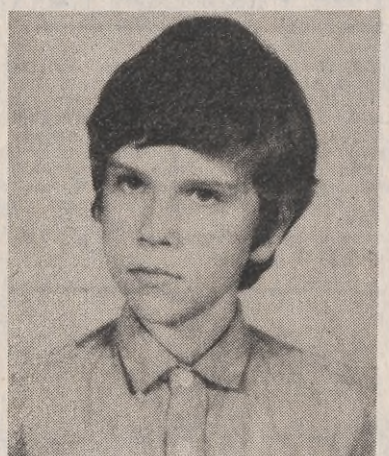
ją charakter unikalny w skali ogólnopolskiej i bez wsparcia władz miasta, zarówno w sprawach organizacyjnych jak i merytorycznych, byłyby niemożliwe. Przyznanie medali naczelnikowi jest również formą uznania dla wszystkich pracowników Urzędu Miasta, a także dla mieszkańców Łeby, którzy przez swą życzliwość do ankieterów wywierają istotny wpływ na przebieg badań. (mim)

Wielka przygoda Bogusia

Bogdan Stech jest uczniem VII klasy Szkoły Podstawowej nr 6. Należy do grona wyróżniających się młodych społeczników w „szóstce” — od kilkunastu lat udziela się aktywnie w pracy Samorządu Uczniowskiego oraz szkolnego szczebla ZHP i koła PCK. Za bardzo dobre wyniki w nauce i zaangażowaną postawę słupskie władze oświatowe nagrodziły go miesięcznym wypoczynkiem w jednym z miasteczek pionierskich pod Połtawą.

Przed wyjazdem na zaprzyjaźnioną z naszym regionem Połtawszczyznę, spyaliśmy Bogusia, co obiecuje sobie po tej wyprawie.

— Cieszę się z wyróżnienia — stwierdził w odpowiedzi — przede wszystkim dlatego, że dotychczas nie byłem jeszcze za granicą. Wycieczka na środkową Ukrainę stanowi dla mnie szczególne przeżycie; z tych stron wywodzi się moja rodzina, babcia i dziadek, który właśnie tam rozpoczął swój żołnierski marsz ku odrodzonej Polsce. Przygotowałem się do spotkania z Zie-

mą Połtawską niezwykle starannie: dużo na jej temat czytałem, wypytwałem rodziców. Wiozę z sobą sporo różnych upominków z myślą o obdarowaniu nimi radzieckich kolegów i koleżanek. Co sobie ponadto obiecuję?

Po pierwsze, jak najwięcej zwiedzić! Po drugie, nawiązać przyjaźń z kolegami z Połtawszczyzny. (jot-el)

Dziura — pułapka

Słupsk. Mieszkańcy ul. Anny Gryfikki skarżą się, iż pomiędzy domami nr 2 i nr 7 na parkingu znajduje się duża wyrwa w betonie utrudniająca parkowanie i zagrażająca bezpieczeństwu prze-

chodniów. Kilkakrotnie monitorowali w tej sprawie w osiedlowej administracji. Bez skutku. Może notatka pomoże znaleźć trochę cementu, łopatę i dobrych chęci? (ce)

27 LIPCA
PIĄTEK
JULII, NATALII

Telefony

SŁUPSK: 997 — MO, 998 — Straż Pożarna, 999 — Pogotowie Ratunkowe, 99-302 — Filia przy ul. Banacha (8. 7-38) Informacja Kolejowa: 933 — Pociągi przyjeżdżające do Słupska, 934 — Pociągi odjeżdżające ze Słupska.

Dyżury

SŁUPSK — Apteka nr 77-003, ul. P. Findera 38; LĘBORK — Apteka nr 77-006, ul. Pokoju 4, tel. 211-52.

Cyrk

SŁUPSK — plac w Parku Kultury i Wypoczynku (obok basenu) — cyrk „Arlekin” — godz. 18

Kino

SŁUPSK

MILENIO — Ja cię trzymam, ty mnie trzymasz za brodkę (franc., 1. 12) — g. 15.30, 17.45 i 20. POLONIA — Duch (USA, 1. 15) pan. — g. 15.30, 17.45 oraz: Sep (węg., 1. 18) — g. 20. DELTA (Redzikowo) — Ostrze na ostrze (pol., 1. 12) BYTOW — Złandam na emeryturze (franc., 1. 12) pan. CZARNE: PRZODOWNIK — 39 stopni (ang., 1. 12); WIARUS — Kochanica Francuza (ang., 1. 15) CZŁUCHOW — dziś nieczynne DEBRZNO: KLUBOWE — Imperium kontratakuje (USA, 1. 12) pan.; PIONIER — Lata dwudzieste, lata trzydzieste (pol., 1. 15) LĘBORK: FREGATA — Dziel morski (radz.) oraz: Dziedzictwo (ang., 1. 18) LĘBA — Dzikie niedźwiedzie Gawryła (radz.), Akademia Pana Kleksa (pol.) oraz: Kaskader z przypadku (USA, 1. 18) MIASTKO — Seksmisja (pol., 1. 15) SIEMIOWICE — Miś (pol., 1. 15) SŁAWNO — Tootsie (USA, 1. 15) USTKA — Myszką i mucha (pol.), Trójeść (NRD, 1. 12) oraz: Widziało (pol., 1. 18)

Podajemy na podstawie informacji OPRF!

Igrzyska sportowe ZSMP

Przez cztery lipcowe dni na obiektach sportowych warszawskiego klubu WKS „Gwardia” odbywały się I Igrzyska Sportowe ZSMP. W imprezie wzięło udział ponad 1200 zawodniczek i zawodników z całego kraju. Celem sportowej rywalizacji młodzieży uprawiającej sport po amatorsku było szerokie upowszechnianie kultury fizycznej, wpajanie zdrowych zasad aktywnego wypoczynku w jak najszerszych kręgach młodego pokolenia. W gronie ekip reprezentujących wszystkie województwa kraju, reprezentacja słupskiej młodzieży ZSMP zajęła 24 miejsce. Mistrzem Polski w strzelaniu z kbks został Tadeusz Borszcz, na co dzień pracownik ZW ZSMP w Słupsku. (jak)

Spartakiada kolonijna

Miastko. Z inicjatywy ogniska młodzieżowego TKKF oraz MKKS „Start” i Wydziału Oświaty i Wychowania UMG zorganizowana została miejsko-gminna spartakiada kolonijna w trójboju lekkoatletycznym, piłce, nożnej, „dwa ognie”. Pucharzy OSIIR wywalczyli młodzi reprezentanci słupskiego WZSR „Sch” i PZPS „Alka”, przed rywalami z katowickiego Przedsiębiorstwa Remontowo-Budowlanego. (jot-el)

Gorąco jak... w pralni

Słupsk. Lato wprawdzie niezbyt hojnie darzy upalnymi dniami, ale ci, którzy w tym okresie pracują, odczuwają uciążliwość fizycznego wysiłku. Trudne zadanie mają ludzie zatrudnieni przy produkcji, szczególnie ci, którzy pracują przy urządzeniach wydzielających ciepło i w pomieszczeniach, w których latem panuje wysoka temperatura. Gorąco jest w kuchni „Kapeń”, na gumowni w „Alce” przy kotłach w „Pomorzance” czy lakierni w „Famarolu”. A jak jest w pralni?

W hali pralni miejskiej przy ul. Buczka, gdzie pierze się białe (tak zwane „pranie białe”) — parno i bardzo mokro. Posadzki cały czas zalane strugami mydlni i wody, czego nie da się uniknąć, gdy dziennie trzeba wypierać kilkadziesiąt kilogramów pościeli, obrusów, ręczników. Dziennie do pralni wkłada się cztery wsady białe. W każdym bębnie pralniczym kręci się około 60 kilogramów. Podchodzą do pracujących przy wyżynaczce kobiety. Władysław Kubicka, Urszula Zdro-

żewska i Jadwiga Cielowska mają pełne ręce pracy. Ciężkie to i niewdzięczne zajęcia. Kobiety mają na sobie gumowe buty, fartuchy ochronne. Kiedy na dworze pochmurno, można jeszcze wytrzymać. Gorzej, gdy na dworze upał 30 stopni, w pralni 50 stopni a gumowego fartucha nie można zdjąć.

— Mamy wprawdzie kąpiel śniadaniową przy biurze, ale tu trzeba na okrągło pilnować pralni,

nie chodzimy zbyt często wypoczywać — stwierdza Władysław Kubicka.

— Umyć się nie ma gdzie, umywalnie w męskiej szatni — dodaje Urszula Zdrożewska. — Przez cały dzień człowiek się spoci, ubrudzi. Dobrze, że choć w wiadze można się obmyć. To stara pralnia, nie ma gdzie urządzić zalepcza socjalnego z prawdziwego zdarzenia.

Rzeczywiście. Niewielu słupszczyzan wie, że miejska pralnia liczy sobie już... 68 lat! Działa jeszcze piec parowy z 1916 roku, jest jeszcze kilka urządzeń „na chodzie”. Niestety, nowsze urządzenia szybciej się eksploatują. Rozmawiam o tym z głównym mechanikiem Romanem Giedrojcem.

— Widzi Pani, sezon w pełni, trze-

ba prac prawie dzień i noc, a maszyny ledwie dyszą — stwierdza mój rozmówca. — Do maszyn starego typu części nie ma. Kobiety się denerwują, bo codziennie kolonie, wozasy, obozy przywożą setki kilogramów brudnej bielizny z całego województwa, a tu co rusz jakiś agregat czy maszyna staje. Te urządzenia zdecydowanie podrażniały. W dodatku są rozdzielane centralnie. Niemniej, bardziej opłaca się... kupować nowe, niż remontować stare. Utrzymanie tego rozspupalonego się parku maszynowego jest nieopłacalne.

Za tym, aby w Słupsku zbudowano nową pralnię miejską świadczą nie tylko ciężkie warunki pracy, zdezelowane maszyny czy też dziwny wiek budynków. Kanalizacja — „nerw” pralni stale się za-pycha, nie spełnia już swojej funkcji. To właśnie z tej przyczyny woda stoi na posadzkach zagrażając bezpieczeństwu.

Ewa Czinke

Na uestekim deptaku.

Fot. Zbigniew Bielecki